

Hallintosääntömuutokset ja kuntien sopimuksellinen yhteistyö - monta tapaa toimivallan ja tehtävien jakoon

3.4.2024

Ohjelma 3.4.2024

- Peruskäsitteet haltuun
- Toimivallan siirtomahdollisuudet – hallintosäännöllä
- Toimivallan siirtomahdollisuudet – julkisoikeudelliset sopimukset
- Kuntien yksityisoikeudellinen sopimusyhteistyö

Kysymyksiä, vastauksia ja keskustelua

HUOM!

Esitys tallennetaan, ja kysymykset ja vastaukset kootaan julkaistavaksi.

Pidetään mikit ja kamerat kiinni esityksen ajan.

Keskustelu-kenttään voi kirjata kysymyksiä ja kommentteja.

Esityksen jälkeen on varattu aikaa keskustelulle.

Puheenvuoroa voi pyytää kättä nostamalla.

Peruskäsitteet haltuun

Työllisyysalueen käsite

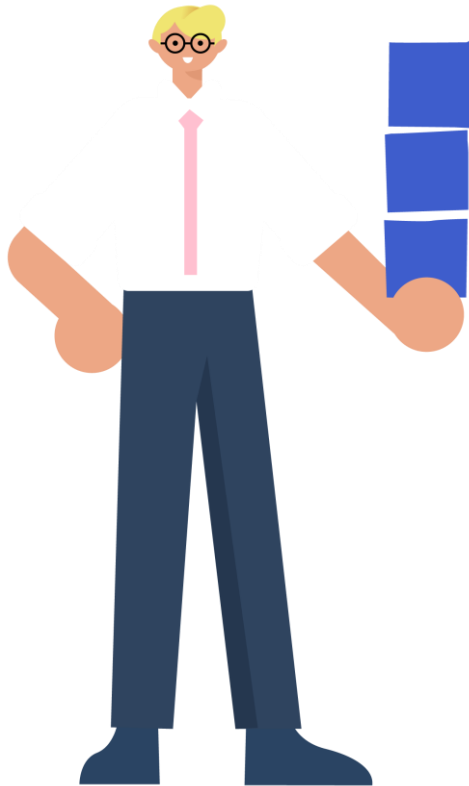
- mikä on oikeushenkilö? Kuka toimii?

- **Työllisyysalue** on yhteistoiminta-alue, joka kuntien, joiden työvoiman määrä jää alle 20 000, tulee muodostaa yhdessä yhden tai useamman kunnan kanssa.
- **Työllisyysalue ei ole itsenäinen oikeushenkilö**
  - työllisyysalue perustetaan kuntien yhteisellä sopimuksella ja aluetta hallinnoi vastuukunta, jonka hallintoon kuntien yhteinen toimielin kuuluu
  - vastuukunnan yhteinen toimielin on järjestämisvastuullinen taho, jolla on vastuu työvoimapalveluista alueella
- Yksittäinen kunta ja kuntayhtymä ovat oikeushenkilöitä

”Työllisyysalue”
ei päätä mitään
eikä se voi olla
sopimuksen
osapuoli

Työvoimaviranomainen – määritelmä

- Järjestämislain 3 §:n mukaan **työvoimaviranomainen** on se kunnan tai kuntayhtymän viranomainen, joka vastaa palveluiden järjestämisestä.
  - **vastuukunnan yhteinen toimielin**, joka järjestää useasta kunnasta muodostuneen työllisyysalueen palvelut;
  - **yksittäisen kunnan toimielin**
    - Jos kysymyksessä kunta, joka järjestää työvoimapalvelut oman kunnan alueella yksin;
  - **kuntayhtymän toimielin**, joka järjestää kuntayhtymän jäsenkuntien työvoimapalvelut

Työvoimaviranomainen/ kunta/
kuntayhtymä oikeushenkilönä
tekee toimivaltaansa kuuluvia
päätöksiä ja sopimuksia.

Kunnan järjestämisvastuu KL 8 §

- Tehtävien hoidosta **järjestämisvastuussa oleva** kunta tai kuntayhtymä **vastaa** järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden:
  - 1) yhdenvertaisesta saatavuudesta;
  - 2) tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä;
  - 3) tuottamistavasta;
  - 4) tuottamisen valvonnasta;
  - 5) **viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.**

5-kohdasta voidaan poiketa
→ Vastuukunta voi tehdä jäsenkunnan kanssa KL 54 §:n mukaisen sopimuksen viranomaistehtävän hoitamisesta.

Palvelujen tuottaminen KL 9 §

- Kunta tai kuntayhtymä voi tuottaa järjestämisvastuulleen kuuluvat palvelut itse tai hankkia ne sopimukseen perustuen muulta palvelujen tuottajalta. Palvelusetelin käytöstä säädetään erikseen.
- Julkisen hallintotehtävän kunta voi kuitenkin antaa muulle kuin viranomaiselle vain, jos siitä erikseen lailla säädetään.
- **Kunnan tai kuntayhtymän hankkiessa laissa säädettyjä palveluja muulta palvelujen tuottajalta sillä säilyy 8 §:n 2 momentissa tarkoitettu järjestämisvastuu.** Tämän lisäksi palvelujen tuottajan vastuu palveluista määräytyy sen mukaan, mitä tässä laissa tai muualla säädetään, sekä mitä kunta tai kuntayhtymä ja palvelujen tuottaja sopivat

Kunnan palveluiden järjestämistapoja – vastuukunta päättää

Omana työnä / tuotantona	<ul style="list-style-type: none"> - Omassa organisaatiossa tai yksikössä - Liikelaitoksessa
Toinen kunta tai kuntayhtymä tuottaa	<ul style="list-style-type: none"> - KL:n julkisoikeudellisen <i>yhteistyö</i> - siviilioik. <i>hankintasopimus</i>
Osakeyhtiö tuottaa	<ul style="list-style-type: none"> - Kunnan - Kuntien yhteinen
Ostopalveluna tuotettavat palvelut	<ul style="list-style-type: none"> - Kilpailutuksen perusteella valitut yksityiset yhteisöt, kuten yhtiöt tuottavat

Lakisääteiset ↔ vapaaehtoiset tehtävät

Järjestämislain mukaiset lakisääteiset tehtävät

- Julkista valtaa pääosin sisältävät
- Virkasuhteessa tehtävää

Kotoutumislain mukaiset lakisääteiset tehtävät – työttömäksi työnhakijaksi rekisteröityneet

- Julkista valtaa pääosin sisältävät
- Virkasuhteessa tehtävää

Kunnan yleisen toimialan puitteissa hoidetut tehtävät

- Ei lakisääteistä → ei julkista valtaa → ei virkasuhdetta edellyttävää toimintaa

Kotoutumislain mukaiset lakisääteiset tehtävät – työvoiman ulkopuoliset

- Julkista valtaa pääosin sisältävät
- Virkasuhteessa tehtävää

Tosiasiallista hallintoa vai päätöksentekoa?

Tosiasiallista hallintotoimintaa

- Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut
- Työnvälitys
- Palvelutarpeen arviointi
- Työllistymissuunnitelma tai sitä korvaava suunnitelma?
- Työnhakuvelvollisuus
- Ammatinvalinta- ja uraohjaus ja asiantuntija-arvioinnit
- Valmennus ja kokeilu
- Muutosturvan toimintamalli

HUOM! Pohdittava sisältyykö tehtävään päätöksentekoa tai muuta henkilön etuun/ oikeuteen liittyvää; vrt. KotoLain ohje

Hallintopäätöstä edellyttävää toimintaa, esimerkkejä

- Muutosturvakoulutus
- Työvoimakoulutukseen valinta
- Kotoutujan omaehtoinen opiskelu työttömyysturvalla
  - → päätös tästä mahdollisuudesta
- Matka- ja yöpymiskustannusten korvaus → päätös
- Starttirahan myöntöön liittyvä psnteko
- Palkkatukeen liittyvä päätöksenteko
  - Myöntäminen, epääminen, maksatukseen liittyvä psnteko
- Työllistämistuki
- Työolosuhteiden järjestelytuki
- Valmennuksen, kokeilun ja työvoimakoulutuksen keskeyttäminen
- Työnhakijan soveltuvuus Työkanavaan
- Työpaikkailmoituksen vastaanottamisesta kieltäytyminen ja ilmoituksen poistaminen
- Työnhakijaksi rekisteröimisen epääminen
- Julkisen työvoimapalvelun epääminen

Huomioita tosiasiallisesta hallintotoiminnasta

- Tosiasiallinen hallintotoiminta on hallintotoimintaa, mikä ei ole päätöksentekoa eikä julkisen vallan käyttöä ja jolla ei tavoitella suoranaisia oikeusvaikutuksia (ks. HE 72/2002, s. 49).
- Mitä konkreettisemmin neuvojen antaminen saattaa vaikuttaa yksilön oikeuksiin ja velvollisuuksiin, sitä merkityksellisempänä julkisen vallan ulottuvuutta voidaan pitää – yleistä työvoimapalveluissa.

- Kirje kunnille ja hyvinvointialueille kotoutumisen edistämiseen liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta sekä virkavastuukysymyksistä, 6.6.2023 VN/17342/2023-TEM-1
- Ks. Myös tuumaustunti 7.2.2024 Hallintosäännöstä
  - Asiaa virkavastuusta

Tulkintaohjeita viranomaistoiminnasta

- Kirje kunnille ja hyvinvointialueille kotoutumisen edistämiseen liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta sekä virkavastuukysymyksistä, 6.6.2023 VN/17342/2023-TEM-1
- Ks. Myös tuumaustunti 7.2.2024 Hallintosäännöstä
  - Asiaa virkavastuusta

Virkasuhteen ja työsuhteen eroja

Virkasuhde

- Virkasuhteen synty on yksipuolinen hallintotoimi -
- Luonteeltaan julkisoikeudellinen
- Erimielisyydet valitus- tai hallintoriita- asioina hallintotuomioistuimissa
- Tehtäviin sisältyy olennaisesti julkisen vallan käyttö
- Rikosoikeudellinen vastuu laajempi kuin työsuhteessa
- Hallintosäännössä viranhaltijalle voidaan delegoida toimivaltaa ja ohjeistaa

Työsuhde

- Työsuhde syntyy sopimuksella
- Luonteeltaan yksityisoikeudellinen
- Riidat yksityisoikeudellisina riita-asioina käräjäoikeuksissa
- Tehtäviin ei voi sisältyä julkisen vallan käyttöä

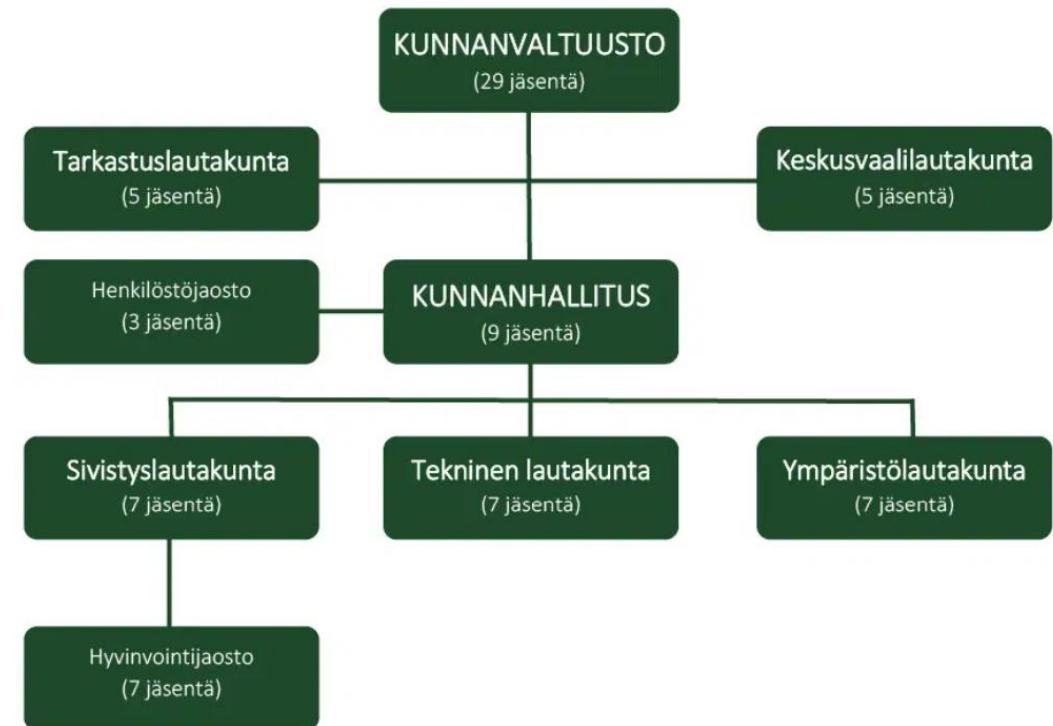
Kunnan palveluksessa oleva henkilöstö on virkasuhteessa tai työsopimussuhteessa kuntaan.

Toimivallan siirtomahdollisuudet

- Toimivallan siirto hallintosäännöllä**
- Mitä hallintosäännössä tulee määritellä?**

Kunnan hallinto järjestetään hallintosäännöllä

- Hallintosäännössä – tarpeelliset määräykset kunnan (ja kuntayhtymän) **luottamushenkilötoimielimistä**
  - Kunnan toimielimet (KL 30 §):
    - valtuusto
    - kunnanhallitus + jaostot
    - tarkastusltk + jaostot
    - lautakunnat / valiokunnat + jaostot
    - johtokunnat + jaostot
    - toimikunnat
  - Vaikuttamistoimielimet (nuoriso-, vammais- ja vanhusneuvostot) eivät ole KL 30 §:n mukaisia toimielimiä toimivaltaa ei voida siirtää näille
  - Valtuustoryhmä ei ole kunnan toimielin!
- Kunnan organisaatio voi jakautua esim. kunnanhallituksen ja lautakuntien **toimialoihin**
- Hallintosäännössä tarpeelliset määräykset **henkilöstöorganisaatiosta** kuten siitä, minkälaisia osastoja ja muita yksiköitä kunnan organisaatiossa on ja kuka viranhaltijois niitä johtaa
- Hallintosäännön ohella muita kunnan toiminnan keskeisiä ohjausvälineitä ovat **kuntastrategia**, talousarvio ja taloussuunnitelma.

Hallintosääntö kunnan hallinnon ja toiminnan ohjausvälineenä

- Lainsäädännön ohella kunnan (ja kuntayhtymän) hallinto ja toiminta järjestetään **hallintosäännöllä** (aik. johtosääntö, toimintasääntö, työjärjestys ...)
- Jokaisessa kunnassa (ja kuntayhtymässä) on oltava hallintosääntö, jonka sisällön määrittelee kuntalain (410/2015) 90 §: listaus asioista, joista ainakin on annettava **tarpeelliset määräykset**, joita ovat ainakin
  - 1) Hallinnon ja toiminnan järjestämistä koskevat määräykset,
  - 2) päätöksenteko- ja hallintomenettelyä koskevat määräykset sekä
  - 3) valtuuston toimintaa koskevat määräykset
- Kuntalain listaus ei ole tyhjentävä, hallintosääntöön voidaan ottaa määräyksiä muistakin asioista
- Hallintosäännössä annetaan kaikki määräykset, joita hallinnon järjestämisessä ja päätöksenteossa tarvitaan
- Hallintosäännön määräysten sisältö on pitkälti valtuuston harkinnassa. Määräys ei kuitenkaan saa olla lainvastainen.

Valtuuston tehtävät

- Valtuustolla yleistoimivalta; vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta
- Päättää esim. kuntastrategiasta
- **Päättää hallintosäännöstä**
- → **toimielinten perustaminen ja delegointiratkaisut aina valtuuston päätöksellä**
- → käytännössä hallintosäännön muutos

- päätökset laissa erikseen mainituissa tärkeissä asioissa
- **Huom!** Valtuutettuja ja varavaltuutettuja valitaan kunnanhallitukseen ja tärkeisiin lautakuntiin → vaaleilla valittujen luottamushenkilöiden rooli korostuu myös työllisyyspalveluissa

Hallintosääntö ohjauksen väline

- **Valtuusto päättää hallintosäännöstä ja sen muutoksista**
- Hallintosäännön määräykset koskevat:
  - Hallinnon ja toiminnan järjestämistä - **DELEGOINNIT!**
  - Päätöksenteko- ja hallintomenettelyä
  - Valtuuston toimintaa (aiemmin valtuuston työjärjestys)
  - Kielellisten oikeuksien toteutumisen turvaamista

Kuntaliiton hallintosääntömalli

I OSA

HALLINNON JA TOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

1 Luku: Kunnan johtaminen

2 luku: Toimielinorganisaatio

3 luku: Vaikuttamistoimielimet

4 luku: Henkilöstöorganisaatio

5 Luku: Konserniohjaus ja sopimusten hallinta

6 Luku: Toimielinten tehtävät ja toimivallan jako

7 Luku: Toimivalta poikkeusoloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa

8 Luku: Toimivalta henkilöstöasioissa

9 Luku: Tiedonhallinnan ja asiakirjahallinnon järjestäminen

Kaksikieliset kunnat

10 Luku: Kielelliset oikeudet

II OSA

TALOUS

11 Luku: Taloudenhoito

III OSA¹⁹

VALVONTA

12 Luku: Ulkoinen valvonta

13 Luku: Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

14 Luku: **Varautuminen ja valmiussuunnittelu**

IV OSA

VALTUUSTO

15 Luku: Valtuuston toiminta

16 Luku: Valtuuston kokoukset

17 Luku: Enemmistövaali ja suhteellinen vaali

18 Luku: Valtuutetun aloite- ja kyselyoikeus

V OSA

PÄÄTÖKSENTEKO- JA HALLINTOMENETTELY MUISSA TOIMIELIMISSÄ KUIN VALTUUSTOSSA

19 Luku: Kokousmenettely

20 Luku: Muut määräykset

VI OSA

LUOTTAMUSHENKILÖIDEN TALOUDELLISTEN ETUUKSIEN PERUSTEET

21 Luku: Luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteet

Ohje työvoimapolveluiden järjestämiseen liittyvistä hallintosääntömuutoksista

Tekijät

Kuntaliitto

Julkaisupäivä

2024

Aihealueet

[Laki Alue- ja elinkeinokehitys](#)

Asiasanat

[hallintosääntö](#) [TE-palvelut 2024](#) [kunnat](#) [Oppaat](#)

Lataa

Kuvaus

Tuotetiedot

Ohjeessa käsitellään kunnan hallintosääntöön tehtäviä muutoksia työvoimapolveluiden järjestämisvastuun siirtyessä kunnille vuoden 2025 alusta. Ohjeessa otetaan huomioon erityisesti työvoimapolveluiden järjestämiseen liittyvien erityislakien eli työvoimapolveluiden järjestämisestä annetun lain, kotoutumisen edistämisestä annetun lain (681/2023) sekä työllistymisen monialaisesta edistämisestä annetun lain (381/2023) delegointi- ja tehtäväsäännökset.

Ohjeessa käsitellään ensisijaisesti **vastuukunnan hallintosääntöön** tehtäviä muutostarpeita. Vastaavat muutokset ovat tarpeen myös kunnassa, joka on päättänyt järjestää työvoimapolvelut itse yksin sekä niissä parissa kuntayhtymässä, joissa järjestetään työvoimapolvelut ao. alueilla. Lisäksi käydään läpi huomiot siitä, mitä tulisi näkyä työllisyysalueen muiden kuntien hallintosäännöissä sekä tilanteessa, jossa kunnassa ei itse tuoteta lainkaan lakisääteisiä työvoimapolveluita, että tilanteessa, jossa vastuukunta on tehnyt kunnan kanssa sopimuksen viranomaistehtävän hoitamisesta.

Ohjeemme on osa kunnan hallintosääntöön vietävää TE-uudistuksen huomioimista.

Toimivaltaa voidaan siirtää virkasuhteisille

- Lähtökohta kunnallishallinnossa on se, että toimivaltaa julkisen vallan käyttämiseen siirretään hallintosäännöllä.
- Yleensä toimivaltaa julkisen vallan käyttöön voidaan antaa ainoastaan virkasuhteiselle henkilöstölle.
- Toimivaltaa ei voida siirtää johtosäännöllä kunnan työsuhteessa olevalle henkilölle (KHO 8.12.2000 T:3188).
  - Työsuhteisen henkilöstön toimivalta perustuu johtosäännön määräysten sijaan lähinnä asemavaltuutukseen.
- Palvelussuhteen tyypeillä on siten merkitystä toimivallan siirtämisen kannalta

Ratkaisuvallassa määräämistä edellyttävät säännökset työllisyyspalveluissa

Järjestämislaisissa yhteisestä toimielimestä

- Järjestämislaisissa **ei** yhteistoiminnasta ja yhteisestä toimielimestä sopimista lukuun ottamatta **säädettä**, mitä asioita yhteisen toimielimen tulisi tarkalleen ottaen käsitellä
- Järjestämisvastuu työvoimapalveluiden järjestämisestä siirtyy yhteiselle toimielimelle
  - KL 8 §:n mukaiset velvoitteet toimielimen vastuulla
- **Järjestämisvastuussa oleva** kunta tai kuntayhtymä vastaa järjestettävien palvelujen ja muiden toimenpiteiden:
  - 1) yhdenvertaisesta saatavuudesta;
  - 2) tarpeen, määrän ja laadun määrittelemisestä;
  - 3) tuottamistavasta;
  - 4) tuottamisen valvonnasta;
  - 5) viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Yleishuomioita järjestämislaista

- Järjestämislaissa puhutaan yleisesti muodossa ”työvoimaviranomainen järjestää”
- Esim. luvussa 4 Työnhakijan palveluprosessi
  - 31 §:ssä *Työvoimaviranomainen järjestää työnhakijalle alkuhaastattelun tai täydentävän työn työnhakukeskustelun...*
  - 32 § *Työvoimaviranomainen järjestää 1) työttömälle ja työttömyysuhan alaiselle työnhakijalle 5 täydentävää työnhakukeskustelua jne...*
- Luvussa 6 Tieto- ja neuvontapalvelut, asiantuntija-arvioinnit jne. 51 §:ssä *Työvoimaviranomainen järjestää henkilöasiakkaiden osaamisen, ammattitaidon, soveltuvuuden sekä työ-, yritystoiminta- ja koulutusvaihtoehtojen selvittämiseksi säännöksessä mainittuja erilaisia asiantuntija arviointeja → perusteluista:*

Nykyisestä poiketen säännöksessä ei otettaisi kantaa siihen, että arvioinnit tulee hankkia, vaan todettaisiin yleisemmin, että työvoimaviranomainen järjestää arviointeja. **Tämä vastaisi kuntalaissa säädettyä lähtökohtaa siitä, että järjestämisvastuussa oleva taho päättää palveluiden tuottamistavasta.**

Laissa ei myöskään säädetä, kuka tarkalleen ottaen kunnassa arvioinneista päättäisi → kunnilla/työvoimaviranomaisella laaja harkintavalta

**Sopimus yhteisestä toimielimestä
määrittää vastuukunnan
hallintosääntöön tulevia määräyksiä**

Yhteisen toimielimen toimivaltuudet ennen vuotta 2025

- Kunnissa voidaan ja tuleekin ryhtyä lain voimaantulon edellyttämiin toimeenpanotoimiin jo ennen lain voimaantuloa
- Lähtökohtaisesti toimintavelvollisia ovat peruskunnat
- Yhteinen toimielin voinee perustamisensa jälkeen tehdä toimeenpanotoimia, kuten kilpailuttaa työllisyysalueelle hankintoja **edellyttäen, että**
  - vastuukunnan valtuusto on sille tällaisen toimivallan myöntänyt **ja**
  - jäsenkunnat ovat sille toimintavaltuutuksen (esim. yhteistoimintasopimuksessa) myöntäneet
- Hallintosäännön määräykset huomioitava

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta (383/2023)

1 § Voimaantulevat lait

2 § Kumottavat lait

3 § Määräaika työvoimapalveluiden järjestämisvastuuta koskevien ilmoitusten tekemiselle

4 § Poikkeaminen järjestämisvastuulle asetetuista vaatimuksista

5 § Järjestämisvastuun siirtyminen

6 § Henkilöstön siirtyminen

7 § Vireillä olevien asioiden siirtyminen

8 § Toimitilat

Voimaanpanolaissa tehtäviä, jotka tulee hoitaa jo ennen vuotta 2025

9 § Omaisuuden siirtyminen

10 § Sitovien sopimusten ja vastuiden siirtyminen

11 § JTYP-lain nojalla järjestettyyn palveluun tai tehtyyn päätökseen sovellettava lainsäädäntö

12 § Muutoksenhakua koskeva siirtymäsäännökset

13 § Muussa lainsäädännössä olevat viittaukset

14 § Tiedonsaantioikeus ja asiakastietojen käsittely toimeenpanon valmistelussa

15 § Viranomaisten välinen yhteistyö

16 § Voimaantulo

Työllisyysalueen yhteisen toimielimen tehtäviä

Hallintosääntöön
toimielimen
tehtävinä

- Tehtävistä on sovittu työllisyysalueen kuntien **yhteistoimintasopimuksessa**
- Tehtävät voivat käytännössä sisältää kuntalain 8 §:ssä säädetyt vastuut, ks. Seuraava dia
  - Palveluiden yhdenvertainen saatavuuden turvaaminen; esim. palveluverkosta päättäminen
  - Palvelutarpeen, määrä ja laadun määrittelemine
  - Palveluiden tuottamistavasta päättäminen (tehdäänkö itse, käytetäänkö sidosyksikön palveluita, hankitaanko ostopalveluna) → palvelustrategian laatiminen
  - Palveluiden tuottamisen valvonta
  - Viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttäminen ml. delegoinnit ja KL 54 §:n mukaisen sopimuksen tekeminen
- Konkreettisina tehtävinä lisäksi voivat olla esimerkiksi
  - Talousarvioon ja sen toteutumiseen liittyvät tehtävät ja raportointi sekä
  - Valtakunnallisten ja työllisyysalueen omien tavoitteiden saavuttamisen seuranta, ohjaus ja valvonta
  - Toiminnan tuloksellisuuden seuranta
  - Päättää viranomaisilta perittävät maksut ja hinnoittelun perusteet

Hallintosääntömallista

Mitä yhteistoimintasopimuksessa on sovittu toimielimen kokoonpanosta, jäsenmäärästä, puheenjohtajiston valinnasta jne.?

- **11 § Kuntien yhteinen x lautakunta**
- Kuntien A, B ja C yhteisessä x lautakunnassa on – jäsentä. Vastuukunta A valitsee lautakuntaan -- jäsentä, kunta B -- jäsentä ja kunta C -- jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.
- Valtuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajiston noudattaen yhteistä toimielintä koskevan sopimuksen asianomaista määräystä.

Hallintosääntömallista

Yhteistoiminta-
sopimuksessa
sovitut
toimielimen
tehtävät

- **29 § X lautakunnan tehtävät ja toimivalta**
- X lautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa ja vastaa palvelujen tuloksellisesta järjestämisestä. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta ja varaa asukkaille ja käyttäjille mahdollisuuden osallistua palveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen.
- Lautakunta edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa toimialaansa kuuluvissa asioissa.
- Lautakunta päättää
  - 1. ...
  - 2. ...
  - 3. ...

Hallintosääntömallista

- **Perustelut:**
- Osa lautakunnan toimivallasta ja tehtävistä tulee suoraan erityislaista ja osa tehtävistä ja toimivallasta annetaan hallintosäännön määräyksillä.
- Kuntalain 39.1 §:n 3 kohdan mukaan kunnanhallitus edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa, jollei hallintosäännössä toisin määrätä. → Lautakunnalle voidaan siten hallintosäännön määräyksellä antaa **oikeus toimialallaan edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa**. Puhevaltaa koskeva määräys antaa lautakunnalle oikeuden päättää, käytetäänkö puhevaltaa ja mikä kanta lausunnossa otetaan. Lautakunnan oikeus puhevallan käyttämiseen voi myös perustua suoraan erityislainsäädännökseen.

Otto-oikeudesta hallintosääntömallissa

- Yleensä näin:
- **34 § Asian ottaminen kunnanhallituksen käsiteltäväksi**
- Asian ottamisesta kunnanhallituksen käsiteltäväksi voi päättää kunnanhallituksen, kunnanhallituksen puheenjohtajan ja kunnanjohtajan lisäksi kunnanhallituksen esittelijä.

Vastuukunnan hallintosääntöön voidaan ottaa seuraava määräys:

35 § Kunnanhallituksen otto-oikeuden rajoitus

Kunnanhallituksella ei ole otto-oikeutta kuntien yhteisen x lautakunnan tekemiin päätöksiin.

Perustelut: Kuntalain 52.2 §:n mukaan yhteistoimintasopimuksessa voidaan sopia, ettei vastuukunnan kunnanhallituksella ole oikeutta ottaa yhteisen toimielimen päättämää asiaa käsiteltäväkseen. Jos yhteistoimintasopimuksessa on rajoitettu vastuukunnan kunnanhallituksen otto-oikeutta yhteisen toimielimen toimivaltaan kuuluvissa asioissa, vastaava määräys on tarkoituksenmukaista ottaa myös vastuukunnan hallintosääntöön, vaikka sopimusmääräys sitoo ilman hallintosäännön määräystäkin.

Mitä tehtäviä työvoimaviranomainen voi delegoida alaisilleen viranhaltijoille?

- Työvoimaviranomainen voi delegoida viranhaltijoille esim.
  - Ohjauksen ja neuvonnan
  - Erilaiset yksilöpäätökset viranhaltijoiden tehtäväksi
    - Työllistymissuunnitelmat
    - Koulutussuunnitelmat
    - Työnhakuvelvoitteeseen liittyvät päätökset
  - Erilaiset arvioinnit
  - Etuuspäätökset
    - Palkkatuki
    - Starttiraha
  - Kulupäätökset
  - Mitä muita?

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä (380/2023)

1 luku Yleiset säännökset	3 § Määritelmät
2 luku Kunnan järjestämisvastuu	12-14 §:t työllisyysalueen muodostamiseen liittyvät tehtävät ja yhteistoimintasopimusten tekeminen kuntien nykyisten hallintosääntömääräysten mukaan → uutta toimielintä koskevat määräykset hallintosääntöön 15 § järjestämissuunnitelman laatiminen
3 luku Ohjaus ja valvonta	23 § Työvoimaviranomainen nimeää henkilön TEMin ja ELYjen alueellisiin yhteistyö- ja seurantakeskusteluihin. 25 § Kanteluihin vastaaminen
4 luku Työnhakijan palveluprosessi	Onko tarpeen määritellä tehtäviä hallintosäännössä?
5 luku Työnvälitys ja työnhakuvelvollisuus	
6 luku Tieto- ja neuvontapalvelut, asiantuntija-arvioinnit, ammatinvalinnan ohjaus ja uraohjaus sekä valmennus ja kokeilu	
7 luku Työvoimakoulutus	

8 luku Muutosturvakoulutus	
9 luku Työttömyysetuudella tuettu työnhakijan omaehtoinen opiskelu	
10 luku Työnantajalle myönnettävät tuet	Palkkatukea ja työllistämistukea koskevat päätökset + Tuki työolosuhteiden järjestelyyn
11 luku Henkilöasiakkaalle myönnettävät tuet ja korvaukset	Starttiraha + kulukorvaukset
12 luku Työllistämisvelvoite	
13 luku Asiakastietojen käsittely ja valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut palvelut	
14 luku Palvelualusta	
15 luku Tukien ja korvausten maksaminen ja takaisinperintä	Sisältää päätöksentekoa

Laki kotoutumisen edistämisestä (381/2023)

1 luku Yleiset säännökset	
2 luku Kotoutumista edistävät palvelut	
3 luku Alaikäisenä ilman huoltajaa maahan tullutta lasta tai nuorta koskevat säännökset	
4 luku Kuntaan ohjaaminen	
5 luku Kotoutumisen edistäminen kunnassa	
6 luku Kotoutumisen edistäminen hyvinvointialueella	
7 luku Valtion kotoutumista edistävät toimet	
8 luku Kustannusten korvaaminen	
9 luku Henkilötietojen käsittely ja valtakunnalliset tietojärjestelmäpalvelut	
10 luku Erinäiset säännökset	
11 luku Voimaantulo	

Sopimuksista tulevat muutostarpeet

- **Sopimus yhteisestä toimielimestä** (KL 51-52 §) edellyttää uuden toimielimen perustamista tai jonkin olemassa olevan toimielimen toimivaltuuksien laajentamista koskemaan koko työllisyysaluetta
  - **Hallintosääntöön uusi luku (osio tms.), jossa käsitellään uutta toimielintä**
  - **määräykset ainakin toimielimen tehtävistä sekä subdelegointivaltuus (oikeus delegoida edelleen esim. alaisille viranhaltijoille toimivaltaa).**
- **Sopimus yhteisestä virasta** (KL 53 §) edellyttää yhtäpitäviä päätöksiä kunnissa/kuntayhtymissä; henkilö on virkasuhteessa kaikkiin mukana oleviin kuntiin/kuntayhtymiin, mutta yksi kunta vastaa työnantajavelvollisuuksista
  - **Voi edellyttää hallintosäännössä mainintaa siitä, mitä tehtäviä viranhaltijalla on**
- **Sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta** (KL 54 §) toimivaltaa siirretään yhdelle kunnalle; koskee tehtävää, jossa toimivaltaa ylipäätään voidaan siirtää viranhaltijalle. Viranhaltijalle ei voi siirtää toimivaltaa asioissa, joista lain mukaan päätöksen tekee esimerkiksi toimielin.
  - **Voi edellyttää hallintosäännössä mainintaa siitä, mitä tehtäviä viranhaltijalla on**

Toimivallan siirtomahdollisuudet sopimuksin

- Julkisoikeudelliset sopimukset

Kuntien julkisoikeudellinen yhteistoiminta

- Yhteinen toimielin, ns. vastuukuntamalli (51-52 §)
  - Käytännössä lautakunta
  - Myös esim. olemassa olevan lautakunnan jaosto mahdollinen
- Yhteinen virka (53 §)
- Sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta (54 §)

- Kuntayhtymä (55-64 §)
- Kunnallinen liikelaitos (9 luku)
  - Liikelaitoksessa johtokunta

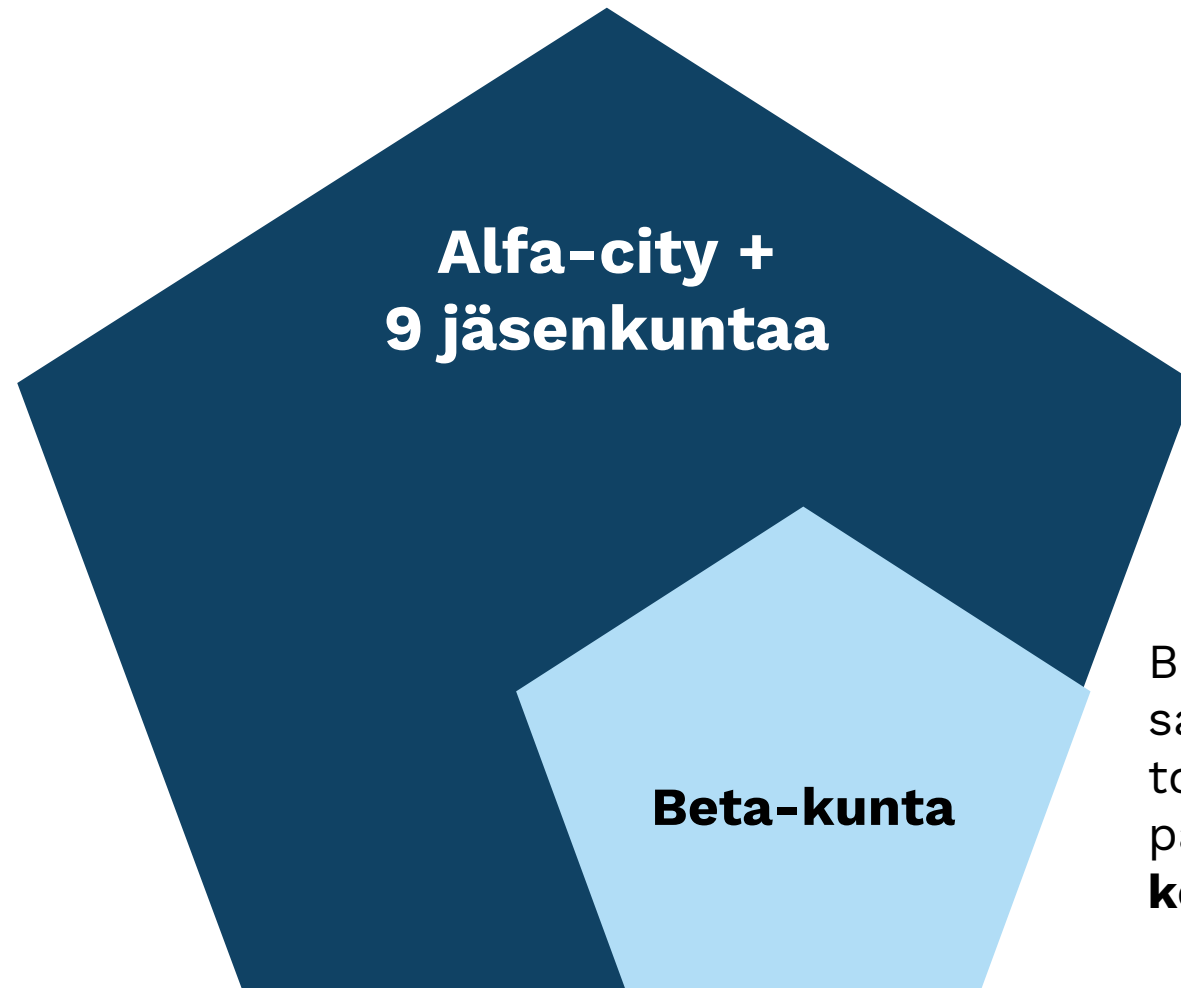
**Toimivallan siirto kuntalain 54 §:n
mukaisella sopimuksella
- vaikutukset kuntien
hallintosääntömääräyksiin**

Sopimus viranomaistehtävän hoitamisesta

- Järjestämislain 13 §:n mukaan sen estämättä, mitä kuntalain 8 §:n 2 momentin 5 kohdassa säädetään, järjestämisvastuussa oleva kunta tai kuntayhtymä voi sopia tässä laissa tarkoitetun **työvoimaviranomaiselle kuuluvan toimivallan** käyttämisestä noudattaen, mitä kuntalain 54 §:ssä säädetään sopimuksesta viranomaistehtävän hoitamiseksi.
- Sopimuksessa sovitaan tietyn/tiettyjen viranomaistehtävien siirtämisestä **toisen kunnan tietyn viranhaltijan hoidettavaksi**.
- Sopimukseen on otettava tarpeelliset määräykset ainakin tehtävän sisällöstä, tehtävän hoidon seurannasta, kustannusten perusteista ja jakautumisesta sekä sopimuksen voimassaolosta ja irtisanomisesta.

Esimerkki Työllisyysalue Alfa-City & co

Jäsenkunnalle KL 54 §:n mukaisella sopimuksella annettu toimivalta voidaan sopia siten, että se kattaa vain yhden kunnan asioita

Beta-kunnan tietty viranhaltija (-t) saa KL 54 §:n sopimuksella toimivallan tehdä starttirahaa ja palkkatukea koskevia etuuspäätöksiä **koko työllisyysalueella**

Esimerkki Työllisyysalue Apila, jossa vastuukuntana Apilan kaupunki + 15 muuta kuntaa

Keskuskunta
Metsikkö + 6
muuta kuntaa

Keskuskunta
Mökkilä + 5
muuta kuntaa

Keskuskunta
Lampinen + 4
muuta kuntaa

Lampisen kunnan viranhaltija (tai useampi) saa KL 54 §:n sopimuksella toimivallan tehdä **starttirahaa ja palkkatukea koskevia etuuspäätöksiä sovitulla alueella**

Mökkilän kunnan viranhaltija (tai useampi) saa KL 54 §:n sopimuksella toimivallan huolehtia **JärjL 4 luvussa säädetyistä työnhakijan palveluprosessista sovitulla alueella**

Mitä kuntien hallintosäännöissä tulisi näkyä - pohdintaa

- **Vastuukunnan hallintosäännössä** tulisi näkyä, että sopimuksessa mainittujen palveluiden tuottaminen on delegoitu sopimuksella Beta-kunnan tietylle viranhaltijalle (tai useammalle)
- Esimerkiksi Beta-kunnan hallintosäännössä olisi syytä näkyä tehtävänä vastuukunnan Beta-kunnan viranhaltijan hoidettavaksi siirtämät palvelut
  - Looginen paikka voisi olla sen toimielimen määräyksissä, jonka alainen ao. viranhaltija(-t) on
- **Muut työllisyysalueen kunnat**
  - Kun toimivalta kertaalleen on yhteistoimintasopimuksella siirretty Alfa-Citylle, riittäisikö, että tästä on maininta jäsenkunnan hallintosäännössä?
  - Esim.: Kunnalla on tällainen TE-palvelutehtävä, jota työllisyysalueen kunnat hoitavat yhteistyössä yhteisen ”työllisyyslautakunnan” toimesta; lautakunta toimii vastuukunta Alfa-Cityn organisaatiossa.

Kuntien sopimussyhteistyö

- yksityisoikeudelliset sopimukset

Yksityisoikeudellinen sopimusyhteistyö

Yhteistyömuoto	Huomioita , Esimerkkejä	Huomioita hankintalain soveltuvuudesta
<p>Yhteistyösopimukset - esim. ensihoitopalvelut</p> <p>Peruste: KuntaL 9 §, 50 § - sallii erilaiset palvelun tuottamistavat - itse, toinen kunta, yhdessä muiden kuntien kanssa</p>	<p>Viranomaisten välistä yhteistyötä, joka voi koskea kunnan lakisääteisiä tai vapaaehtoisia tehtäviä.</p> <p>HUOM! Pitää olla yleisen edun mukainen julkinen hallinto-tehtävä. Sopimuksella ei voi siirtää päätösvaltaa - siis julkisen vallan tehtäviä, ellei laissa toisin säädetä.</p> <p>Sopimuksilla voidaan sopia esim. yhteistyön hallinnoimisesta, tehtävien ja kustannusten jaosta.</p>	<p>Viranomaisten välistä yhteistyötä - hankintalaki ei sovellu edellyttäen, että</p> <ul style="list-style-type: none"> - kysymys yhteisestä julkisen edun palvelusta - yhteistyön osapuolilla yhteneväiset tavoitteet - yhteistyön toteuttamista ohjaavat ainoastaan yleiseen etuun liittyvät näkökohdat - korvaukset vastaavat todellisia kustannuksia/kuluosuuksia. <p>Ns. horisontaalinen yhteistyö (JHL 16 §)</p>

Yhteistyömuoto	Huomioita , Esimerkkejä	Huomioita hankintalain soveltuvuudesta
<p>Palvelun hankinta/osto toiselta kunnalta</p> <p>Peruste: Kuntal 8 §, Hankintalaki</p>	<p>Yhteistyö perustuu normaaliin palvelun hankintasopimukseen.</p> <p>Julkisyhteisöt ja yksityinen sektori samassa asemassa saamaan sopimuksen. Sopimuskumppanin valinta perustuu pääsääntöisesti kilpailuttamiseen.</p> <p>Soveltuu esim. erilaisten tukipalveluiden hankintaan (esim. kiinteistönhuolto, ICT-palvelut). Palvelun voi tuottaa tällöin toinen kunta tai muu viranomaisen taikka yksityinen taho.</p>	<p>Hankintalain mukaan hankinnat on kilpailutettava aina kun hankinta tehdään erilliseltä ja itsenäiseltä oikeushenkilöltä. Kunnat ovat keskenään erillisiä oikeushenkilöitä, joten pääsääntöisesti kunta voi hankkia suoraan toiselta kunnalta vain kilpailutuksen kautta.</p> <p>Kilpailuttamatta voi hankkia toiselta kunnalta vain, jos viranomaisyhteistyötä koskevat hankintasäätelyn edellytykset täyttyvät.</p> <p>Myös suoramankinnan perusteet voivat tulla kysymykseen.</p>

Käyttöoikeudet valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmään

Käyttöoikeuden myöntäminen valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen

Käyttöoikeus valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen voidaan myöntää **työvoimaviranomaisen** kunnan, kuntayhtymän -- palveluksessa olevalle henkilölle, joka hoitaa:

- 1) tässä laissa säädettyjä tehtäviä;
- 2) kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa säädettyjä työvoimapalveluun liittyviä tehtäviä;
- 3) ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettuun työvoimakoulutukseen liittyviä tehtäviä;
- 4) työttömyysturvalaissa säädettyjä tehtäviä;
- 5) vuorotteluvapaalaissa säädettyjä tehtäviä;
- 6) 1–3 kohdassa tarkoitettuihin palveluihin, tukiin tai asiakasprosesseihin taikka työttömyysturva- tai vuorotteluvapaajärjestelmään liittyviä valvonta-, kehittämis-, seuranta-, tilastointi-, ennakointi- tai ohjaustehtäviä;
- 7) rekisterinpitäjän tehtäviä taikka käyttöoikeuksien hallintaan ja lokitietojen keräämiseen liittyviä tehtäviä.

Käyttöoikeus voidaan myöntää lisäksi sellaiselle henkilölle, joka on:

--

- 3) työvoimapalvelujen tuottajan palveluksessa ja hoitaa työvoimapalveluihin liittyviä tehtäviä.

Käyttöoikeuden myöntäminen valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen

- Työvoimaviranomainen myöntää käyttöoikeuden
  - ~~Palveluksessaan~~ kunnan ja kuntayhtymän palveluksessa olevalle henkilölle, sekä
  - työvoimapalvelujen tuottajan palveluksessa olevalle henkilölle hankkimansa palvelun osalta.

Muutos-
HE

Mahdollistaa käyttöoikeuden myöntämisen paitsi oman kunnan työntekijälle myös

- kuntalain 54 §:n mukaisella sopimuksella toimivallan saaneelle **toisen kunnan viranhaltijalle**
- Palveluntuottajan palveluksessa olevalle – työsuhteiselle – henkilölle
- Entä toisen kunnan palveluksessa oleva työsuhteinen henkilö – voisiko tuottaa palvelua vastuukunnalle sopimusperusteisesti?

**Järjestämis-
lain 125 §**

KEHA-keskus vastaa käyttöoikeuksien teknisestä avaamisesta käyttöoikeuden myöntäneen viranomaisen ilmoituksen perusteella.

Valtakunnallisen asiakastietojärjestelmäkoko- naisuuden käyttöoikeudet

- Käyttö edellyttää henkilökohtaista käyttöoikeutta.
- Käyttöoikeus on **rajattava sisällöltään, laajuudeltaan, valtuuksiltaan ja kestoaltaan siihen, mikä on henkilön tehtävien hoitamisen kannalta välttämätöntä.**
- Henkilö, jolle on myönnetty käyttöoikeus, saa käsitellä vain sellaisia 114 §:ssä tarkoitettuja tietoja, jotka ovat välttämättömiä hänen tehtäviensä hoitamiseksi, ja vain siten kuin hänen tehtäviensä hoitamiseksi on välttämätöntä.

**Järjestämis-
lain 124 §**

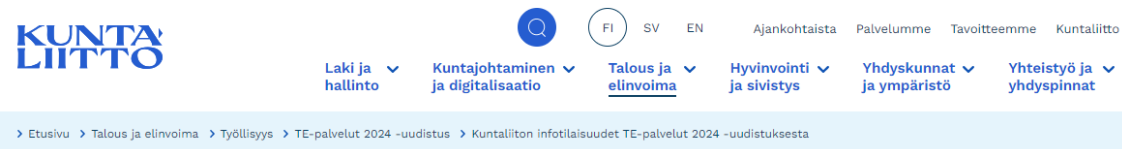
Valtakunnallisiin tietojärjestelmäpalveluihin kuuluvan asiakastietojärjestelmän käyttöoikeudet

- Valtakunnalliseen asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen kuuluvan asiakastietojärjestelmän käyttö edellyttää henkilökohtaista käyttöoikeutta.
- **Käyttöoikeus on rajattava sisällöltään, laajuudeltaan, valtuuksiltaan ja kestoaltaan siihen, mikä on henkilön tehtävien hoitamisen kannalta välttämätöntä.**
- Henkilö, jolle on myönnetty käyttöoikeus, saa käsitellä vain sellaisia 73 §:ssä tarkoitettuja tietoja, jotka ovat välttämättömiä hänen tehtäviensä hoitamiseksi, ja vain siten kuin hänen tehtäviensä hoitamiseksi on välttämätöntä.

Kotolain 79 §

Tiedonlähteitä

Kuntaliiton TE-palvelut 2024 tilaisuuksia

På svenska

TE-palvelut 2024 -uudistus

Kuntaliiton infotilaisuudet TE-palvelut 2024 -uudistuksesta

Kuntaliiton TE-palvelut 2024 -infotilaisuuksien sarjassa pureudutaan TE-palvelut 2024 -uudistuksen eri teemoihin, jotta kunnat saavat kaiken mahdollisen tiedon uudistuksen valmistelun ja keskustelun tueksi.

Infotilaisuuksia voi seurata verkossa Studio Linjojen (entinen kunta.tv) kautta. Lähetysivulle päästäksesi tarvitset linkin. Suorat linkit löytyvät aina tältä sivulta. [Webinaareissa esiin tulleet kysymykset ja vastaukset löydät kootusti myös verkkosivuiltamme.](#) Sivun alareunan haitarivalikosta löytyvät myös aiempien infotilaisuuksien tallenteet ja esitysdiat.

Infotilaisuuksien ohella järjestetään myös vuorovaikutteisempia tuumaustunteja Teamsin kautta.

TE-palvelut 2024 -tilaisuudet

Kuntaliiton TE-uudistukseen liittyviä infotilaisuuksia päivitetään parhaillaan. Voit tutustua jo pidettyjen tilaisuuksien materiaaleihin sivun alareunan haitarissa.

- [26.3. 14.00-15.30 KOTO24-tuumaustunti: kotivanhempien kotoutumisen edistäminen](#)
- [27.3. 13-14: TE24: tuumaustunti:TE24-tietopankki](#)
- [3.4. 14.-15.30 TE24-tuumaustunti: Hallintosääntö ja kuntien sopimuksellinen yhteistyö](#)
- [23.4. 10-12 Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspintafoorumi: työllisyyden edistämisen](#)

www.kuntaliitto.fi/te-uudistus

TE-palvelut 2024 -infotilaisuuksia:

- 24.1. Kohti uudistuvia kotoutumispalveluja
- 25.1. TE2024-tuumaustunti: Kuntalain §54 sopimusohjeen esittely
- 31.1. Arbets- och näringsreformen 2024 - Tema: Kommunikation
- 7.2. TE2024-tuumaustunti: Hallintosääntö
- 14.2. TE2024-tuumaustunti: Koto-Digi
- 18.3. TE2024-tuumaustunti: KEHA:n tietopankki (toteutus 1)
- 20.3. TE2024-tuumaustunti: Asiaa viestinnästä ja käsitteistä
- 26.3. KOTO24-tuumaustunti: Kotivanhempien kotoutumisen edistäminen
- 27.3. TE2024-tuumaustunti: KEHA:n tietopankki (toteutus 2)
- 3.4. TE2024-tuumaustunti: Hallintosääntö ja kuntien sopimuksellinen yhteistyö
- 23.4. Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspintafoorumi: työllisyyden edistämisen yhdyspinnat (Studiolinjat)
- 3.5. Alustava: TE2024 ja KOTO24-tuumaustunti: Monikielinen yhteiskuntaorientaatio
- 13.5. Alustava: TE2024-Infotilaisuus Kotoutumiskoulutus

Infojen ja tuumaustuntien tallenteet ja materiaalit löytyvät Kuntaliiton sivuilta!

Linkkejä Kuntaliiton ohjeisiin

- Ohjeet liitetty osaksi toimeenpanon käsikirjaa
  - <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/TE-palvelut2024-uudistuksen-kasikirja>
- Hallintosäätöohje
  - <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2024/2265-ohje-tyovoimapalveluiden-jarjestamiseen-liittyvista-hallintosaantomuutoksista>
- Kuntalain 54 §:n mukaisen sopimuksen ohje
  - <https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2024/2264-tyovoimapalveluita-koskeva-ohje-sopimuksesta-viranomaistehtavan-hoitamiseksi>
- Ks. myös neuvottelujohtaja Anne Kiisken artikkeli KT-lehdessä
  - <https://www.ktlehti.fi/2024/1/viranomaistehtavan-voi-siirtaa>

Lisätietoja TE24-uudistuksesta

- Kuntaliiton TE24 info-sivusto
  - www.kuntaliitto.fi/talous-ja-elinvoima/tyollisyys/te-palvelut-2024-uudistus
- Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
  - KT neuvoo henkilöstön siirtymisiin liittyvissä asioissa
  - <https://www.kt.fi/te-uudistus2024>
- Julkisten hankintojen neuvontayksikkö JHNY
  - JHNY neuvoo hankinnoissa
  - <https://www.hankinnat.fi/>
- Työ- ja elinkeinoministeriön TE24 info-sivusto
  - <https://tem.fi/te-palvelut-2024-uudistus>
- Työmarkkinatori
  - KEHA-keskuksen ja työ- ja elinkeinoministeriön työelämäpalvelu, joka kokoaa yhteen palveluita sekä työnhakijoille että työnantajille
  - <https://tyomarkkinatori.fi/uudistukset24/etusivu>

Uudenmaan ELY-keskuksen Oikeudelliset palvelut –yksikkö neuvoa substanssikysymyksissä

- Uudenmaan ELY-keskuksen Oikeudelliset palvelut -yksikkö hoitaa valtakunnallisesti TE-toimistojen ja työllisyyden kuntakokeilujen neuvontaa työttömyysturvalain, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain ja vuorotteluvapaalain toimeenpanon osalta. Oikeudellinen tuki hoitaa myös kotoutumisen edistämisestä annettuun lakiin liittyvää tulkintaa. Oikeudellista tukea annetaan myös tuleville työvoimaviranomaisille esimerkiksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain tulkinnassa. Oikeudellinen neuvonta ei ole kuntia sitovaa.
- Substanssilainsäädäntöön liittyvät tulkintakysymykset voi toimittaa sähköpostitse:
  - Kuntakokeiluun kuuluvat kunnat: kokeilulaki@ely-keskus.fi ja
  - muut kunnat: oikeudellinentuki@ely-keskus.fi

Kiitos!

kuntaliitto.fi/te-uudistus

[#työllisyyskokeilut](#)

[#työllisyystiistai](#)

[#TEpalvelut2024](#)

www.kuntaliitto.fi